

Тема 5. Статистика фінансів підприємств

План викладу і засвоєння матеріалу

1. Сутність, предмет і завдання статистики фінансів підприємств
2. Система статистичних показників фінансового стану підприємств
3. Статистичне вивчення факторного аналізу прибутку

Основні поняття та терміни: *Основні поняття та терміни*

фінансова система держави, фінанси підприємств, функції фінансів підприємств, фінансові ресурси підприємств, майновий стан підприємств, ліквідність та платоспроможність, фінансова стійкість і стабільність, ділова активність, прибуток, прибутковість і рентабельність, платоспроможність.

1. Сутність, предмет і завдання статистики фінансів підприємств

Реформування фінансової системи держави супроводжується змінами, що зумовлені побудовою ринкової економіки. Ці перетворення поширюються і на процеси, що відбуваються на макро- і мікрорівнях. Однією з головних складових цього процесу є реформування фінансів підприємств і удосконалення бази їх статистичного дослідження.

Фінанси підприємств (організацій) — це економічні відносини, пов'язані з рухом грошей, формуванням грошових потоків, розподілом і використанням доходів і грошових фондів суб'єктів господарювання в процесі відтворення.

Функції фінансів підприємств:

- 1) формування фінансових ресурсів у процесі виробничо-господарської діяльності;
- 2) розподіл та використання фінансових ресурсів для забезпечення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності;
- 3) контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів. Специфіка фінансів підприємницьких структур полягає в тому, що з їх допомогою мобілізуються кошти і створюються фонди фінансових ресурсів, які не призначені для подальшого перерозподілу, а передбачають обслуговування процесу виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг.

Організація фінансів підприємств, що функціонують на комерційних засадах, базується на наступних принципах:

- принцип господарської та юридичної самостійності, який проявляється у самостійності підприємства з питань виробничої та господарської діяльності відносно використання власних, прівірвняних до них і позикових ресурсів згідно статуту та потреб;

- принцип самоокупності, який полягає в забезпеченні покриття власними доходами витрат за рахунок одержання позитивних результатів діяльності;
- принцип прибутковості, який передбачає покриття витрат на просте відтворення і формування прибутку;
- принцип самофінансування, суть якого полягає в покритті витрат на просте відтворення, дебіторської заборгованості, кредитів і відсотків по них за рахунок отриманого прибутку;
- створення резервних фондів, що пов'язане з існуванням різноманітних ризиків в умовах ринкової економіки та зміни ринкової кон'юнктури;
- принцип фінансової дисципліни, який передбачає дотримання юридичною особою фінансових зобов'язань перед бюджетно — кредитною системою, фондовим ринком, державними цільовими фондами, іншими партнерами;
- принцип фінансової відповідальності за результати діяльності, своєчасне виконання зобов'язань, сплату податків і т. д.;
- принцип фінансового планування, який передбачає можливість самостійного визначення напрямків руху грошових потоків.

Фінансові ресурси підприємства — це сума коштів, які спрямовуються в основні та оборотні засоби підприємства і характеризують його фінансовий потенціал, тобто можливість підприємства у проведенні витрат з метою одержання прибутку.

Важливою є роль фінансів підприємств у забезпеченні збалансованості в економіці країни матеріальних і грошових фондів, призначених для споживання та нагромадження.

Основні завдання статистики фінансів підприємств:

- аналіз обставин і структури джерел формування фінансових ресурсів;
- аналіз напрямків використання грошових коштів;
- оцінка ефективності використання ресурсів;
- оцінка фінансової стійкості та платоспроможності підприємства;
- оцінка виконання фінансово-кредитних зобов'язань господарюючими суб'єктами;
- аналіз стану рентабельності та фінансової стабільності.

2. Система статистичних показників фінансового стану підприємств

В умовах ринкових відносин, коли розвиток підприємств і організацій здійснюється в основному за рахунок власних коштів, важливе значення має стійкий фінансовий стан, що характеризується системою показників.

Показники оцінки фінансового стану підприємства мають охоплювати, практично весь спектр його діяльності, що дозволить одержати відповідь на питання, наскільки доцільно розвивати чи встановлювати відповідні економічні відносини з цим підприємством зі сторони інших суб'єктів господарювання.

Вивчення комплексу основних оцінюючих показників діяльності підприємства доцільно проводити за такими напрямками, які дозволять виявити залежність кінцевих результатів діяльності підприємства, як від стану його

матеріально-технічної бази, ефективності використання основних засобів, так і від рівня менеджменту, форми власності на даному підприємстві.

Основні напрями вивчення фінансового стану підприємства:

1. Майновий стан підприємства.
2. Ліквідність та платоспроможність.
3. Фінансова стійкість та стабільність.
4. Ділова активність.
5. Прибутковість і рентабельність.

Основні показники оцінки майнового стану підприємств:

1. Сума господарських коштів, що є в розпорядженні підприємства.

Даний показник відображає вартість активів, які перебувають на балансі підприємства і дорівнює результату нетто-балансу.

2. Питома вага активної частини основних засобів у загальній сумі основних засобів підприємства (U_a):

$$U_a = \frac{\text{Вартість активної частини основних засобів}}{\text{Вартість основних засобів}} \cdot 100.$$

3. Коефіцієнт оновлення (Кон), що характеризує частку нових основних засобів у загальній вартості їх на кінець року:

$$Kon = \frac{\text{Балансова вартість введених основних засобів}}{\text{Вартість основних засобів на кінець року за балансом}}.$$

4. Коефіцієнт вибуття (Кв):

$$K_v = \frac{\text{Балансова вартість основних засобів, що вибули}}{\text{Балансова вартість основних засобів на початок періоду}}.$$

5. Коефіцієнт зносу (Кзн):

$$K_{zn} = \frac{\text{Сума зносу основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів}}.$$

6. Коефіцієнт придатності (Кпрд.):

$$K_{прд.} = \frac{\text{Залишкова вартість основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів}}.$$

7. Коефіцієнт приросту (Кпр):

$$K_{пр} = \frac{\text{Сума приросту основних засобів}}{\text{Балансова вартість основних засобів на початок періоду}}.$$

Оцінка даної групи показників характеризує майновий стан підприємства з точки зору стану його матеріально-технічної бази та можливих напрямків підвищення ефективності її використання.

Основні показники ліквідності та платоспроможності.

Поточна платоспроможність, яка означає наявність у достатньому обсязі коштів і їх еквівалентів для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що вимагає негайного погашення.

Перспективна платоспроможність, яка забезпечується узгодженістю зобов'язань і платіжних засобів протягом прогнозного періоду, що, в свою чергу,

залежить від складу, обсягів і ступеня ліквідності, як поточних активів, так і швидкості настання погашення поточних зобов'язань.

Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів активу, згрупованих за ступенем їх ліквідності, з короткостроковими зобов'язаннями пасиву, згрупованих за ступенем терміновості їх погашення.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо:

$$A 1 \geq П 1; A 2 \geq П 2; A 3 \geq П 3; A 4 \leq П 4;$$

де, А1 — група абсолютно ліквідних активів: готівка та коротко- строкові фінансові вкладення.

А2 — група швидко реалізованих активів: векселі отримані та всі види поточної дебіторської заборгованості.

А3 — група повільно реалізованих активів: сировина, матеріали, готова продукція, незавершене виробництво.

А4 — група важко реалізованих активів: основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові вкладення, незавершене будівництво, довгострокова заборгованість, відстрочені податкові активи, видатки майбутніх періодів, інші необоротні активи.

П1 — найбільш термінові зобов'язання, які слід погасити протягом поточного місяця: кредиторська заборгованість, кредити банку, терміни повернення яких настали.

П2 — середньострокові зобов'язання з терміном погашення до од- ного року.

П3 — довгострокові кредити банку та позики.

П4 — власний капітал підприємства (розділ I,II,V пасиву балансу).

Для оцінювання ліквідності підприємства поряд з абсолютними показниками доцільно розрахувати і відносні, такі як: коефіцієнт абсолютної ліквідності — інформація для постачальників сировини та матеріалів; коефіцієнт швидкої ліквідності — інформація для банків; коефіцієнт поточної ліквідності — для інвесторів.

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал):

$$K_{ал} = \frac{A1}{П1 + П2} \geq 0,2.$$

2. Коефіцієнт швидкої (термінової) ліквідності (Кшл):

$$K_{шл} = \frac{A1 + A2}{П1 + П2} \geq 1.$$

3. Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття боргів) (Кпл):

$$K_{пл} = \frac{A1 + A2 + A3}{П1 + П2} \geq 2.$$

Слід врахувати, що коефіцієнти ліквідності можуть характеризувати фінансовий стан як задовільний, але, фактично, ця оцінка буде не- достовірною,

якщо в поточних активах значну долю займають короткострокова дебіторська заборгованість та неліквідні активи.

Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалента, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що вимагає негайного погашення.

4. Коефіцієнт загальної платоспроможності (Кзп):

$$K_{зп} = \frac{\text{Активи підприємства}}{\text{Зобов'язання підприємства}} \geq 2.$$

5. Частка оборотних коштів в активах (Уок):

$$U_{ок} = \frac{\text{Поточні активи}}{\text{Всього господарських засобів}} \cdot 100.$$

6. Частка виробничих запасів у поточних активах (Увз):

$$U_{вз} = \frac{\text{Запаси та витрати}}{\text{Поточні активи}} \cdot 100.$$

7. Частка власних оборотних коштів у виробничих запасах (Увок):

$$U_{вок} = \frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Запаси та витрати}} \cdot 100.$$

8. Коефіцієнт критичної оцінки (Кко):

$$K_{ко} = \frac{\text{Грошові кошти} + \text{ринкові цінні папери} + \text{дебіторська заборгованість}}{\text{Поточні пасиви}}.$$

Вивчення цієї групи показників дає можливість виявити «вузькі» місця в ліквідності та стані платоспроможності підприємства, а отже й запропонувати потенційні шляхи покращення даного становища.

Основні показники фінансової стійкості та стабільності.

Фінансовий стан підприємства, його стійкість багато в чому залежить від оптимальності структури джерел капіталу (співвідношення власних і позикових коштів), від оптимальності структури активів підприємства і, в першу чергу, від співвідношення основних і оборотних коштів, а також зрівноваженості активів і пасивів підприємства за функціональною ознакою.

1. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії), або концентрації власного капіталу (Кфн):

$$K_{фн} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Загальна валюта нетто – балансу}}.$$

Характеризує, яка частина активів підприємства сформована за рахунок власних і прирівняних до них джерел коштів.

2. Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз):

$$K_{фз} = \frac{\text{Активи}}{\text{Власний капітал}}.$$

Показує, яка сума активів припадає на 1 грн. власних коштів.

3. Коефіцієнт концентрації залученого (позикового) капіталу (Кзк):

$$K_{зк} = \frac{\text{Залучений капітал}}{\text{Загальна валюта нетто – балансу}}.$$

Показує, яка частина активів підприємства сформована за рахунок залучених (позикових) коштів короткострокового та довгострокового характеру.

4. Частка чистих активів у загальній валюті балансу (Уча):

$$Уча = \frac{\text{Чисті активи підприємства}}{\text{Загальна валюта нетто – балансу}} \cdot 100.$$

5. Коефіцієнт структури залученого капіталу (Ксзк):

$$Ксзк = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Залучений капітал}}.$$

6. Коефіцієнт фінансової залежності капіталізованих джерел (Кфкд):

$$Кфкд = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Власний капітал + довгострокові зобов'язання}}.$$

7. Коефіцієнт покриття боргів власним капіталом (Кпб):

$$Кпб = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Залучений капітал}}.$$

8. Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр), або коефіцієнт фінансового левериджу:

$$Кфр = \frac{\text{Залучений капітал}}{\text{Власний капітал}}.$$

Даний коефіцієнт є одним із основних індикаторів фінансової стійкості. Чим він вищий, тим більше ризику при вкладанні капіталу в дане підприємство.

Основні показники ділової активності. При вивченні та аналізі фінансово-господарської діяльності підприємства показники ділової активності застосовуються для характеристики поточної виробничої та комерційної діяльності.

1. Прибуток на 1 грн. реалізованої продукції (Прп):

$$Прп = \frac{\text{Прибуток від реалізації}}{\text{Обсяг реалізації}} > 20.$$

2. Коефіцієнт ділової активності (Кда):

$$Кда = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середня величина валюти балансу}} > 1.$$

Зниження коефіцієнта свідчить про падіння попиту на продукцію підприємства, що в свою чергу веде до скорочення виробництва і втрати певної частини споживчого ринку.

3. Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів (Кевр):

$$Кевр = \frac{\text{Прибуток}}{\text{Середня величина валюти балансу}} > 0,20.$$

Показує, яку віддачу у вигляді прибутку одержує підприємство на 1 грн. майна, що знаходиться в розпорядженні підприємства.

4. Коефіцієнт використання власних коштів (Кввк):

$$Кввк = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середня величина власних коштів}} > 0,5.$$

5. Продуктивність праці одного робітника (ПП):

$$ПП = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середньоспискова чисельність робітників}}$$

Даний показник залежить від галузі діяльності підприємства та номенклатури продукції.

6. Фондовіддача основних засобів (ФВ):

$$ФВ = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середня вартість основних засобів}} > 3.$$

7. Оборотність дебіторської заборгованості (Одз):

$$Одз = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середня дебіторська заборгованість}} > 18.$$

8. Середній термін обороту дебіторської заборгованості (Тдз):

$$Тдз = \frac{360}{\text{Оборотність дебіторської заборгованості}} < 20 \text{ днів}$$

9. Оборотність виробничих засобів (Овз):

$$Овз = \frac{\text{Витрати на виробництво}}{\text{Середні виробничі запаси}} > 8 \text{ днів.}$$

10. Оборотність оборотних засобів (Ооз):

$$Ооз = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середня величина оборотних активів}} > 7.$$

11. Оборотність власного капіталу (Овк):

$$Овк = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середня сума власного капіталу}} > 8.$$

12. Оборотність всього капіталу (Ок):

$$Ок = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Середня валюта балансу}} > 5.$$

Показники в п.п. 11 і 12 характеризують ефективність використання коштів з точки зору активності залучення частини власного і всього капіталу у збільшенні продаж.

13. Період окупності власного капіталу (ПОВк):

$$ПОВк = \frac{\text{Середня величина власного капіталу}}{\text{Чистий прибуток}}$$

Отже, вивчення показників ділової активності дозволяє одержати необхідну інформацію про співвідношення між різними джерелами фінансування, фондівіддачею, рентабельністю виробництва.

При вивченні динаміки абсолютних показників ділової активності слід оцінити, чи існує між ними **оптимальне співвідношення, яке забезпечує перспективу розвитку діяльності підприємства:**

$$ТРчп > ТРв > ТРа > 100 \%;$$

де ТРчп — темп зростання чистого прибутку;

ТРв — темп зростання виручки від продажу;

ТРа — темп зростання авансованого капіталу.

Основні показники прибутковості та рентабельності.

Фінансові результати діяльності підприємства характеризуються приростом суми власного капіталу (чистих активів), основним джерелом якого є прибуток від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності, а також отриманий внаслідок надзвичайних обставин.

Прибуток — це економічна категорія, яка комплексно відображає господарюючу діяльність підприємства у формі грошових нагромаджень.

При вивченні та аналізі прибутку підприємства розрізняють наступні його види:

- **Валовий прибуток**, який являє собою загальний обсяг прибутку підприємства і розраховується як різниця, між чистим доходом від реалізації продукції (робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (робіт, послуг).

- **Прибуток від операційної діяльності** включає інші операційні доходи, а також адміністративні витрати, витрати на збут й інші операційні витрати.

- **Прибуток від звичайної діяльності** до оподаткування представляє собою різницю між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування й сумою податків із прибутку. З іншої сторони — це результат після виплати процентів кредиторам.

- **Чистий прибуток** — це та сума прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати всіх податків, економічних санкцій, інших обов'язкових відрахувань.

1. Прибутковість активів (ПРа):

$$ПРа = \frac{\text{Прибуток від звичайної діяльності після сплати податків та дивідендів на привілейовані акції}}{\text{Усього активів – нематеріальні активи}} \cdot 100.$$

2. Прибутковість реалізації (ПРр):

$$ПРр = \frac{\text{Чистий прибуток від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг}}{\text{Обсяг реалізації}} \cdot 100.$$

3. Прибутковість інвестицій у підприємство (ПРі):

$$ПРі = \frac{\text{Прибуток від звичайної діяльності після сплати податків}}{\text{Інвестиції}} \cdot 100.$$

4. Прибутковість від звичайної діяльності до оподаткування (ПРзд):

$$ПРзд = \frac{\text{Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування}}{\text{Усього активів – нематеріальні активи}} \cdot 100.$$

Вивчення показників прибутковості підприємства дозволяє оцінити реальний стан кінцевих результатів його діяльності та визначити можливі результати її покращення.

3. Статистичне вивчення факторного аналізу прибутку

Оскільки підприємства одержують основну частину прибутку від реалізації продукції, то в процесі аналізу необхідно вивчити виконання плану, динаміку

прибутку та особливу увагу приділити вивченню впливу окремих факторів на зміну його суми.

Величина прибутку від реалізації продукції (Пр) по підприємству в цілому залежить від наступних факторів:

- 1) обсягу реалізованої продукції — Q;
- 2) структури реалізованої продукції — d;
- 3) собівартості — S;
- 4) цін реалізації — P.

Отже, $\Pi = \sum [(Q \cdot di) \cdot (Pi - Si)]$, звідси

$$\Pi_0 = \sum [(Q_0 \cdot di_0) \cdot (Pi_0 - Si_0)]; \quad \Pi_1 = \sum [(Q_1 \cdot d_1) \cdot (Pi_1 - Si_1)].$$

Розрахунок впливу факторів на зміну суми прибутку від реалізації продукції проведемо за допомогою метода ланцюгової підстановки:

$$\Pi_Q = \sum [(Q_1 \cdot di_0) \cdot (Pi_0 - Si_0)] \text{ — при зміні обсягу реалізації.}$$

$\Pi_d = \sum [(Q_1 \cdot di_1) \cdot (P_0 - S_0)]$ — при зміні структури реалізованої продукції.

$$\Pi_P = \sum [(Q_1 \cdot di_1) \cdot (Pi_1 - Si_0)] \text{ — при зміні цін реалізації}$$

$$\Pi_S = \sum [(Q_1 \cdot di_1) \cdot (Pi_1 - Si_1)] \text{ — при зміні собівартості продукції}$$

Зміна суми прибутку за рахунок :

- 1) обсягу реалізації продукції

$$\Delta\Pi_Q = \Pi_Q - \Pi_0;$$

- 2) структури продукції:

$$\Delta\Pi_d = \Pi_d - \Pi_Q;$$

- 3) середніх цін реалізації:

$$\Delta\Pi_P = \Pi_P - \Pi_d;$$

- 4) собівартості реалізованої продукції:

$$\Delta\Pi_S = \Pi_S - \Pi_P.$$

Зміна величини прибутку за аналізований період розраховується:

$$\Delta\Pi = \Pi_1 - \Pi_0 = \sum [(Q_1 \cdot di_1) \cdot (Pi_1 - Si_1)] - \sum [(Q_0 \cdot di_0) \cdot (Pi_0 - Si_0)], \text{ або}$$

$$\Delta\Pi = \Pi_S - \Pi_0 = \sum [(Q_1 \cdot di_1) \cdot (Pi_1 - Si_1)] - \sum [(Q_0 \cdot di_0) \cdot (Pi_0 - Si_0)], \text{ тобто}$$

$$\Pi_1 - \Pi_0 = \Pi_S - \Pi_0 \Rightarrow \Pi_1 = \Pi_S.$$

На величину прибутку від реалізації окремих видів продукції впливають наступні фактори:

- 1) обсяг продажу продукції — Qi;
- 2) ціна — Pi;
- 3) собівартість — Si.

Факторна модель прибутку від реалізації продукції окремих видів має вигляд:

$$\Pi_i = Q_i (P_i - S_i).$$

Зміна суми прибутку за рахунок:

1) обсягу продаж:

$$\Delta\Pi_{Q_i} = Q_1(P_0 - S_0) - Q_0(P_0 - S_0) = (Q_1 - Q_0) \cdot (P_0 - S_0);$$

2) ціни реалізації:

$$\Delta\Pi_p = Q_1(P_1 - S_0) - Q_1(P_0 - S_0) = Q_1[(P_1 - S_0) - (P_0 - S_0)] = Q_1(P_1 - P_0);$$

3) собівартості реалізованої продукції:

$$\Delta\Pi_s = Q_1(P_1 - S_1) - Q_1(P_1 - S_0) = Q_1[(P_1 - S_1) - (P_1 - S_0)] = Q_1(S_0 - S_1).$$

Отже, $\Delta\Pi_i = \Pi_1 - \Pi_0 = Q_1(P_1 - S_1) - Q_0(P_0 - S_0)$, або

$$\Delta\Pi_i = \Pi_s - \Pi_0 = Q_1(P_1 - S_1) - Q_0(P_0 - S_0).$$

На рівень рентабельності окремих видів продукції впливають фактори:

1) середні ціни реалізації — P_i ;

2) собівартість одиниці продукції — S_i .

Рентабельність окремих видів продукції розраховується:

$$R_i = \frac{\Pi_i}{V_i} 100 = \frac{Q_i(P_i - S_i)}{Q_i \cdot S_i} 100 = \frac{P_i - S_i}{S_i} 100;$$

де V_i — витрати на виробництво i -ого виду продукції.

Розрахунок впливу факторів на зміну рівня рентабельності:

$$R_0 = \frac{P_0 - S_0}{S_0} \text{ — при базових факторних показниках;}$$

$$R_p = \frac{P_1 - S_0}{S_0} \text{ — при зміні рівня цін;}$$

$$R_s = \frac{P_1 - S_1}{S_1} \text{ — при зміні собівартості.}$$

Отже, зміна рівня рентабельності за рахунок:

$$1) \text{ ціни: } \Delta R_p = R_p - R_0 = \frac{P_1 - S_0}{S_0} - \frac{P_0 - S_0}{S_0} = \frac{P_1 - S_0 - P_0 + S_0}{S_0} = \frac{P_1 - P_0}{S_0};$$

$$2) \text{ собівартості: } \Delta R_s = R_s - R_p = \frac{P_1 - S_1}{S_1} - \frac{P_1 - S_0}{S_0}.$$

В цілому за аналізований період:

$$\Delta R = R_1 - R_0, \text{ або } \Delta R = R_s - R_0 = \frac{R_1 - S_1}{S_1} - \frac{R_0 - S_0}{S_0}.$$

При статистичному аналізі прибутку та рентабельності підприємства слід також враховувати вплив інфляції, що дасть можливість одержати більш об'єктивні показники за рахунок індексації цін. Отже, аналіз фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє не тільки оцінити реальну величину прибутку, проаналізувати його зміни в динаміці, вивчити джерела утворення та напрямки використання, але й віднайти можливі резерви зростання прибутку та підвищення рівня рентабельності за рахунок оптимізації витрат і збільшення обсягів виробництва.